سیاست و حقوق بشر

دومین نامه طلاب به هاشمی ۴

گفت‌وگو با عمادالدین باقی ۵

سیاست بین‌الملل

نفت، مدرنیته، وهابیت ۶

سیاست بین‌الملل

جنگ قبیله‌ای در بلوچستان پاکستان ۷

دیدگاه‌ها

جریان‌های حزب‌اللهی حزب نیستند ۱۰

دبیر شورای عالی امنیت ملی اعلام کرد:

مذاکره می کنیم؛ هر زمان و هر مکان

گروه سیاسی: با آغاز شمارش معکوس روزهای پایانی ضرب‌الاجل شورای امنیت سازمان ملل متحد به ایران، تهران یک‌بار دیگر از اعضای گروه ۱+۵ خواست تا برای انجام مذاکراتی سازنده و عادلانه در پرونده هسته‌ای ایران پشت میز مذاکرات بنشینند. این درخواستی بود که یکشنبه‌شب علی لاریجانی دبیر شورای عالی امنیت ملی از ۵ عضو دائم شورای امنیت به همراه آلمان داشت. البته او در آخرین روز مردادماه به هنگام ارائه پاسخ تهران به نمایندگان ۶ کشور مذکور نیز آمادگی ایران برای مذاکرات سازنده و عادلانه را اعلام کرده بود. لاریجانی اول شهریور (ماه جاری) را به عنوان تاریخی برای آغاز این امر به طرف مذاکرات ایران در خصوص فعالیت‌های هسته‌ای‌اش تعیین کرد هر چند که هیچ‌یک از اعضای ۱+۵ تمایلی رسمی برای گفت‌وگوهای مجدد با مقامات ایران از خود نشان ندادند و همچنان بر این نکته که ایران باید کلیه فعالیت‌های هسته‌ای‌اش را متوقف کند، پافشاری کردند. اما روز یکشنبه، از یک سو حمیدرضا آصفی سخنگوی وزارت خارجه در نشست خبری‌اش بارها از اروپا خواست که با کنار گذاشتن کج‌خلقی‌ها مذاکره با ایران را از سر گیرند و از دیگرسو علی لاریجانی دبیر شورای عالی امنیت ملی هم از آمادگی تهران در این زمینه خبر داد. به گزارش ایسنا او ضمن تاکید بر آمادگی ایران برای مذاکرات جدی درباره پرونده هسته‌ای ایران گفت که برای انجام این گفت‌وگوها در هر زمان و مکانی آمادگی کامل داریم. شاید این بخش از سخنان لاریجانی وجه تمایز اظهارات او با سخنان قبلی‌اش در این ارتباط باشد. او ادامه داد: به هنگام پاسخ در روز سه‌شنبه (۲۲ اوت) پایان مردادماه به نمایندگان گروه ۱+۵ اعلام کردیم که ما برای انجام مذاکرات از فردای آن روز آماده‌ایم. به گزارش مهر، لاریجانی اظهار داشت: پس از آن در تماس‌هایی که با مقامات مختلف در گروه ۱+۵ داشته‌ایم، رسماً آمادگی خود جهت آغاز مذاکرات جدی با این گروه را تکرار کردیم.

■ شیراک: تهران اعتمادسازی کند

با این وجود ژاک شیراک رئیس جمهوری فرانسه روز گذشته از ایران خواست که شرایطی را برای ایجاد اعتماد در مناقشه هسته‌ای خود با غرب فراهم کند. به گزارش مهر او در گردهمایی سالانه سفرای فرانسه در پاریس اظهار داشت: «من بار دیگر از تهران می‌خواهم که گام‌های ضروری دیگری برای اعتمادسازی بردارد چون همیشه جا برای گفت‌وگو وجود دارد.» شیراک با وجود تاکید ایران بر صلح‌آمیز بودن برنامه هسته‌ای و تاکید آژانس بین‌المللی انرژی اتمی مبنی بر به دست نیامدن هیچ مدرک و نشانه دال بر وجود برنامه مخفی هسته‌ای افزود: «ایران از توسعه برنامه‌های مخفی امنیت نخواهد یافت، اما از همراهی کامل با جامعه بین‌المللی و به طور کامل بخشی از آن شدن امنیت خواهد یافت.» رئیس جمهور فرانسه همچنین تصریح کرد که ایران کشور بزرگی است، اما شناخت نقش‌اش وظایفی را برعهده‌اش می گذارد که کاهش نگرانی‌های دیگران و کار در جهت برقراری ثبات منطقه‌ای به عنوان یک کشور مسئول و مهم بخشی از این وظایف است.

■ درخواست ایتالیا برای مذاکره با ایران

از طرف دیگر وزیر خارجه ایتالیا نیز خواستار پیوستن کشورش به مذاکرات ۱+۵ با تهران شده است. به گزارش ایسنا ماسیمو دالما با اشاره به روابط تجاری رم و تهران اظهار داشت: ما همچنین حق داریم وقتی مسئله‌ای به ایران مربوط می‌شود مشارکت داشته باشیم. به گزارش خبرگزاری رویترز او با بیان این که گفت‌وگو درباره ایران با نقش دیپلماتیک در حال تعمیق ایتالیا در خاورمیانه که هفته گذشته متعهد شد سه هزار سرباز را در قالب نیروهای حافظ صلح سازمان ملل به لبنان اعزام کند، مطابقت دارد افزود: هدف بروز یک درگیری جدید نیست، بلکه گفت‌وگویی است که مانع دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای شود. وزیر خارجه ایتالیا در این خصوص طی گفت‌وگویی با مجله تایم در مورد این که آیا رم به دلیل روابط تجاری با تهران در صورت خواست سازمان ملل با تحریم ایران مخالفت خواهد کرد یا خیر گفت: ما همگی در گفتن این مسئله که ایران نباید به سلاح هسته‌ای دست یابد متحد هستیم و باید فشاری بسیار جدی را در مورد آنها اعمال کنیم. او البته این موضوع را نیز مورد تاکید قرار داد که باید از اتحاد جامعه بین‌الملل اطمینان حاصل کنیم، چرا که در غیر این صورت، ایران تقویت خواهد شد. در همین حال دونالد رامسفلد وزیر دفاع آمریکا و سرگئی ایوانف همتای روسی او در آلاسکا در مورد موضوع هسته‌ای ایران با یکدیگر گفت‌وگو کردند.

■ مذاکره تهران و قاهره در مورد مسائل هسته‌ای

اما گفت‌وگو در مورد مسئله هسته‌ای ایران تنها مختص به کشورهای غربی نیست. مقامات ایرانی هم طی چند روز اخیر سفرهای خود به کشورهای منطقه را با شدت بیشتری تداوم بخشیده‌اند. همچنان که محمدرضا باقری معاون وزیر خارجه پس از سفر به سوریه و الجزایر عازم مصر شده و در این سفر با احمد ابوالغیط وزیر خارجه این کشور دیدار و گفت‌وگو کرده است. به گزارش ایسنا معاون عربی- آفریقایی وزیر خارجه، روابط ایران با کشورهای عربی را بسیار خوب توصیف کرد و گفت که ایران با هیچ یک از کشورها مشکلی ندارد. او با اشاره به مذاکراتش با احمد ابوالغیط وزیر امور خارجه مصر گفت: آخرین تحولات پرونده هسته‌ای از جمله پیشنهادات کشورهای غربی به تهران مانند توقف غنی‌سازی اورانیوم را به اطلاع ایشان رسانده‌ام.

به گفته باقری که شنبه‌شب پس از سفر به دمشق عازم قاهره شد دیدارش از مصر، سوریه و الجزایر و همچنین مذاکراتش با دبیرکل اتحادیه عرب با هدف آگاه ساختن مقامات عربی از پاسخ ایران به بسته پیشنهادات غربی صورت گرفته است. باقری در رابطه با تهدید غرب به اعمال تحریم علیه ایران گفت: این تهدیدات تنها در رسانه‌ها منتشر می‌شود و موضع‌گیری رسمی در این زمینه وجود ندارد. همچنین به گزارش ایسنا احمد ابوالغیط نیز از تمامی طرف‌های درگیر در برنامه هسته‌ای ایران خواست به مذاکرات برای حل این مسئله ادامه دهند. به گزارش ایسنا وزیر خارجه مصر تداوم گفت‌وگوها میان ایران و پنج عضو دائم شورای امنیت به همراه آلمان در تلاش برای یافتن راه‌حلی مرضی‌الطرفین درباره مسئله هسته‌ای تهران را حائز اهمیت خواند و ضمن تائید سخنان باقری افزود که معاون وزیر خارجه ایران برای تشریح جزئیات پاسخ به تهران به مجموعه پیشنهادی ۱+۵ به مصر سفر کرده است. محمدرضا باقری دبیرکل اتحادیه عرب هم دیروز گفت‌وگو کرده و عمروموسی را از آخرین مواضع هسته‌ای تهران درخصوص پیشنهاد ۱+۵ باخبر کرده است. این دیدار در مقر اتحادیه عرب در قاهره انجام شده و البته اوضاع عراق و لبنان هم مورد بررسی قرار گرفته است.

■ تشریح تحولات هسته‌ای برای عربستان

مهدی مصطفوی قائم‌مقام وزیر خارجه نیز در ادامه سفرهای منطقه‌ای مقامات ایران برای تشریح مواضع تهران در قبال بسته پیشنهادی سه کشور اروپایی، چین، روسیه و آمریکا عازم عربستان شده است. به گزارش ایسنا مصطفوی در دیدار با سعودالفیصل وزیر امور خارجه عربستان ضمن تاکید بر حق مسلم ایران در استفاده از فناوری صلح‌آمیز هسته‌ای آخرین تحولات پرونده هسته‌ای کشورمان را برای وی تشریح کرد. او همچنین در این دیدار ضمن حمایت از لزوم عاری شدن خاورمیانه از تسلیحات هسته‌ای از برخوردهای دوگانه برخی کشورها و سازمان‌های بین‌المللی با مسائل روز جهان انتقاد کرد.

■ سفر صفری به هند و پاکستان

مهدی صفری یکی دیگر از معاونان وزیر خارجه نیز روز گذشته برای ملاقات با مقامات پاکستانی راهی اسلام‌آباد شد. معاون آسیا- اقیانوسیه و کشورهای مشترک‌المنافع وزارت خارجه قرار است در دیدارش از پاکستان در مورد روابط بین‌المللی و منطقه‌ای تبادل‌نظر کند. او پس از این سفر امروز عازم دهلی‌نو می‌شود تا با شیام‌ماران وزیر خارجه هند و مشاور امنیت ملی هند درباره برنامه هسته‌ای ایران مذاکراتی را انجام دهد. خبرگزاری هند از احتمال سفر منوچهر متکی وزیر خارجه پس از سفر صفری به این کشور که چندی پیش سفرش به دهلی را به تعویق انداخت خبر داده است. متکی قرار بود ۲۸ تیرماه به دهلی سفر کند اما همان زمان اعلام کرد به علت تحولات منطقه‌ای این سفر را به تعویق می‌اندازد.

دیدار نمایندگان ۱+۵ با لاریجانی، عکس: فارس

خبرها

قنادی رئیس پژوهشگاه علوم و فنون

ایسنا: محمد قنادی به ریاست پژوهشگاه علوم و فنون هسته‌ای ایران منصوب شد. دکتر محمد قنادی، معاون سوخت سابق سازمان انرژی اتمی کشور به ریاست پژوهشگاه علوم و فنون هسته‌ای ایران منصوب شده است. وی مجری پروژه‌های ملی و طرح UCF اصفهان است.

تجهیزات حزب‌الله ربطی به ایران ندارد

ایلنا: وزیر خارجه انگلیس گفت: تحقیقات وزارت خارجه و وزارت تجارت و صنعت نشان داد دو فقره تجهیزاتی که در پناهگاه‌های زیرزمینی حزب‌الله یافت شد به ایران ارتباطی ندارد. «مارگارت بکت» در پاسخ به «ویلیام هاگ» وزیر خارجه در سایه حزب محافظه‌کار انگلیس گفت: تجهیزات ساخت انگلیس که نیروهای دفاعی اسرائیل این ماه در جنوب لبنان پیدا کردند، بخشی از محموله ابزارهای نظارتی که انگلیس به ایران منتقل کرده است، نیست. بکت افزود: یکی از این تجهیزات دوربین کنترل از راه دور بود که در انگلیس ساخته شده است و نیازی به مجوز صادرات ندارد و در فروشگاه‌های تجاری عادی در دسترس است.

همکاری هسته‌ای اندونزی با ایران

فارس: رئیس مجلس اندونزی اعلام کرد که این کشور ممکن است با جمهوری اسلامی ایران در زمینه طرح‌های هسته‌ای برای مصارف صلح‌آمیز همکاری کند. «آگونگ لاکسونو» گفت: «به نظر من ما می‌توانیم با دولت ایران در ادامه پروژه‌های غنی‌سازی اورانیوم در آینده مادامی که این طرح‌ها اهداف صلح‌آمیز دنبال می‌کنند، همکاری داشته باشیم.»

گفت‌وگوی پاپ و مرکل در مورد ایران

ایسنا: صدراعظم آلمان و پاپ بندیکت شانزدهم در دیدار با یکدیگر درباره مسائل خاورمیانه، ایران و آینده اروپا به تبادل‌نظر پرداختند. به گزارش خبرگزاری آسوشیتدپرس، آنگلا مرکل، پس از دیدار ۴۰ دقیقه‌ای با پاپ بندیکت شانزدهم، رهبر کاتولیک‌های جهان در جنوب رم گفت: مذاکرات بسیار فشرده‌ای را با پدر مقدس داشتم. وی افزود که در این دیدار دو طرف درباره امور بین‌المللی به ویژه «درباره موقعیت خاورمیانه و اینکه جامعه بین‌المللی چگونه با ایران رفتار می‌کند» صحبت کرده‌اند.

دام مکارانه اسرائیل و آمریکا نقش برآب شد

محسن مسرت

عکس: فارس

هدف اعلام شده تهاجم اسرائیل به لبنان خلع سلاح کامل حزب‌الله و ایجاد منطقه‌ای امن برای اسرائیل در جنوب لبنان بود. این اقدام بنابه اظهارات رسمی برای از بین بردن دائمی خطر حمله موشک‌های کاتیوشا توسط حزب‌الله صورت گرفت. معذلک با نگرشی دقیق‌تر مشخص می‌شود که بهانه رسمی اسرائیل سرپوش گذاشتن بر اهداف واقعی بسیار فراتری بوده‌اند. موضوع بر سر ایران و ایجاد یک «خاورمیانه جدید» است. چرا این جنگ- که با وجود آتش‌بس هنوز خاتمه نیافته- این قدر با بحران ایران پیوند خورده و چرا واشینگتن اینقدر در به تاخیر انداختن آتش‌بس به طور سیستماتیک کوشا بوده است؟ چیزی که کوفی عنان با تلخ‌کامی از آن شکوه داشت. استفاده از موشک‌های کم‌برد که قادر به زدن شمال اسرائیل و یا موشک‌های میان‌برد که می‌توانند تل‌آویو را هدف قرار دهند ازجمله ابزار تسلیحاتی حزب‌الله است. این موشک‌ها در محاسبات استراتژیک با انگیزه مقابله با بمب‌های اتمی اسرائیل در رابطه با الگوی نظامی- سیاسی «توازن وحشت» در نظر گرفته شده بودند چرا که این اجسام پرنده قادرند قلب این کشور و در نتیجه موجودیت آن را به طور جدی مورد تهدید قرار دهند. این همان طرح آشنای الگوی نظامی- سیاسی «توازن وحشت» است که از دوران جنگ سرد شرق و غرب به ارمغان گرفته شده است. این الگو بر این اصل پایه گذاری شده که مخاطب‌های دعوا (دو کشور یا دو قطب جهانی) با تهدید به نابودی قطعی همدیگر از خشونت نظامی و کاربرد سلاح‌های کشتار جمعی توسط طرف مقابل جلوگیری می‌کنند زیرا در غیر این صورت آن طرف که اول به خشونت بپردازد، خود در مرحله دوم نابود خواهد شد و اما در این میان تنها امر نوظهور و تازه‌ای که در این دعوا می‌توان تشخیص داد این است که یک طرف از قدرت سلاح‌های اتمی بهره‌مند است و طرف دیگر با سلاح‌های سنتی به قلب سرزمین حریف دست می‌یابد. گرچه به واسطه تاثیر روانی و معنای سمبلیک آنها از دید اسرائیلی‌ها این موشک‌ها به ابزار تهدیدکننده موجودیت اسرائیل ارزیابی می‌شوند. معنای عمیق‌تری از هدف جنگی اسرائیل برای درهم کوبیدن پایگاه‌های موشکی حزب‌الله در لبنان در همین امر می‌تواند نهفته باشد. موضوع بر سر خنثی‌سازی کامل سلاح‌های تهاجمی حزب‌الله بود که می‌تواند نومحافظه‌کاران آمریکا را در طرح‌های یک اقدام محتمل ایالات متحده و اسرائیل علیه ایران، از مشکل استراتژیک رها سازد، تحت چنین شرایطی می‌توان به این نتیجه رسید که گروگان‌گیری دو سرباز اسرائیلی توسط حزب‌الله برای اسرائیل فرصت طلایی بزرگی بود تا پس از گذشتن تنها چندساعت از واقعه به نقشه‌های تهاجمی خود که از قرار معلوم مدت‌های مدید طراحی شده بودند، جامه عمل بپوشاند و از این راه به مصاف حزب‌الله برود. برای تحقق این مقصود انگیزه‌های محکمی موجود است. اولاً اسرائیل می‌خواست از تهدیدهای موجود در مرزهای شمالی خود خلاص شود. ثانیاً خطرناک‌ترین هم‌پیمان دشمن سوگندخورده خود را با قدرت نظامی تهدیدزای آن در مقابل سلاح‌های اتمی اسرائیل از سر راه بردارد. این بسترهای حرکت به غایت وسیع نیز به روشنی نشان می‌دهند به چه علت ایالات متحده و انگلستان به اسرائیل برای حمله زمینی چراغ سبز نشان داده‌اند. موضوع در لبنان بسی فراتر از صرف برقراری امنیت مرزهای شمالی اسرائیل بوده است. از دید این گروه کشورهای سه‌گانه اروپایی و ایالات متحده، بازی دوگانه‌ای در پیش گرفته‌اند. آنها از یک‌سو ایران را با ارائه بسته مشوق به همکاری دعوت می‌کنند و از سوی دیگر با پیشبرد جنگ لبنان پیش‌درآمد اقدام علیه ایران را تدارک می‌بینند. باید این موضوع را مدنظر داشت که اگر حزب‌الله در حالی که در تنگنای سختی قرار گرفته و تهدید خود را واقعیت می‌بخشید و تل‌آویو را با موشک‌های میان‌برد مورد هدف قرار می‌داد، آن وقت تشدید بحران و خشونت در منطقه قطعی می‌شد. ایالات متحده و اسرائیل در صورت بروز چنین حادثه‌ای، آن را مترادف با هدف قرار دادن موجودیت اسرائیل قلمداد کرده و احتمالاً بدون هیچ تاخیر و مجوزی از شورای امنیت دست به بمباران مراکز حساس نظامی و لجستیکی منطقه می‌زدند. برطبق این پیش‌بینی آیا می‌توان این فرصت را کاملاً دور از عقل دانست که هدف ارتش اسرائیل این بود که حزب‌الله را برای اقدام به عملیاتی که چنین پیامدهای سنگینی به همراه دارند، تحریک کند. تندروان در رهبری ایالات متحده در جنگ لبنان موقعیتی را بازیافتند که در آن به ماجراجویی جنگی بعدی خود- که آن را به هیچ‌رو رها نکرده‌اند- جامه عمل بپوشانند. با آتش‌بس توافقی در جنگ اخیر- در صورتی که دوامی داشته باشد- فعلاً این طرح شکست خورده است. این عدم موفقیت را در مقاومت حزب‌الله و نیز در چارچوب این واقعیت می‌توان ارزیابی کرد که حزب‌الله موشک‌های میان‌برد علیه تل‌آویو را به کار نگرفت و از این راه به دامی که بر سر راهش بود، نیفتاد. خودداری از دادن درخواست فوری آتش‌بس به اسرائیل توسط جامعه اروپا و به ویژه صدراعظم خانم مرکل و وزیر امور خارجه آقای اشتاین‌مایر تنها خطر موجود را تشدید کرده است. معلوم نیست که آیا این امر بر ایشان واضح و آشکار شده است؟ بوش، چنی و رامسفلد بی‌واهمه در تلاش برای ایجاد «خاورمیانه جدید» خود هستند. اولمرت، پرز و سایر بلندمرتبگان نظامی اسرائیل همچنان معتقدند که با خون فلسطینی‌ها و لبنانی‌ها قادرند امنیت منطقه را بالا ببرند. واقعیت این است که اتحادیه اروپا و دولت جمهوری فدرال آلمان آگاهانه و یا- حتی بدتر از آن- ناآگاهانه در مسئولیت وجود گسترده سایه جنگ در منطقه خاورمیانه کمافی‌السابق شریک و سهیم‌اند. هنوز زود است قضاوت کنیم که آیا این آتش‌بس پایدار می‌ماند یا خیر، ولی تا زمانی که چشم‌اندازی برای یک راه‌حل کلی و همه‌جانبه به وجود نیامده، جنگ لبنان قطعاً آخرین جنگ نخواهد بود. این جنگ بیش از هر زمان دیگری نزاع اسرائیل- فلسطین را به همان فضای ژئوپولتیکی سوق داده که به آن تعلق دارد، یعنی فضایی که همه بحران‌های منطقه اسرائیل با فلسطین، لبنان، سوریه در آن به یکدیگر گره خورده‌اند. برای ایجاد راه‌حلی پایدار هیچ امکان دیگری باقی نمانده جز تدارک هرچه سریع‌تر یک کنفرانس همکاری و امنیت مشترک در سطح کل منطقه. همان‌گونه که پایان جنگ سرد نیز از کنفرانس همکاری و امنیت مشترک اروپا (KSZE ۱۹۷۳) در هلسینکی آغاز شد.

ترجمه: احمد احقری

روزنامه آلمانی فرانکفورتر روندشاو